

[Justitsministeren.]

Landbrugere. Man kan ikke med Rette paastaa, at dette er et Lovforslag, som udelukkende tager Sigte paa Landbruget og Landbrugskrisen, naar man tager Fiskere med. Fiskerierhvervet er ogsaa ramt af Krisen, men ikke af Landbrugskrisen, og naar man kan tage Fiskere med, hvorfor kan man saa ikke tage Lønarbejdere med? Det har vi altsaa ikke kunnet blive enige om, og det maa videre overvejes i det andet høje Ting, til hvilket dette Lovforslag jo vil blive tilbagesendt.

Det tredje Punkt er § 10 i det Ændringsforslag, som Flertallet har stillet i dette høje Ting. Den ærede Ordfører (Hauch) sagde, at man for at samle alle Partier havde taget Forslag, som forelaa skitseret i Landbokommissionen, og saa fortsat Arbejdet paa dette Grundlag. Men der er dog det at sige, at til det Grundlag, der forelaa, har Flertallet her i Tinget selv knyttet § 10. Denne Paragraf har Flertallet Ansvaret og Æren for, og denne Paragraf maa jeg meget beklage; det er mig ikke muligt at tiltræde den. Der staar i denne Paragraf:

„Under Ledelse af Kongeriget Danmarks Hypotekbank oprettes en Likviditetsfond, hvortil de nødvendige Midler tilvejebringes ved Overenskomst mellem Staten og Nationalbanken.“

„De nødvendige Midler“. Jeg haaber ikke, at man vil tage mig det ilde op, naar jeg i denne Forbindelse minder om Madam Mangors Kogebog, i hvilken det hedder: Man tager et Sølvfad. Der er saa mange Anvisninger, man kan give, men som det ikke altid er saa let at efterfølge, og her gives Anvisning paa at oprette en Likviditetsfond med „de nødvendige Midler“. Man tager de nødvendige Midler. Hvor skal Midlerne komme fra? Ved en Overenskomst mellem Staten og Nationalbanken skal de skaffes. Ja, dertil kan jeg med Bestemthed sige, at Nationalbanken indenfor en vis Begrænsning vel nok vil laane Staten Midler til Likviditetsfonden, men ikke paa anden Maade end, at Staten garanterer for hele Beløbet, og at Beløbet, som sagt, er begrænset. Der er ingen Adgang for Staten til noget Sted at tage de nødvendige Midler i ubegrænset Omfang.

Saa hedder det videre:

„I det Omfang, Prioritetshaverne overfor Likviditetsfondens Ledelse godtgør, at Henstandsgiven med Renter og Afdrag paa betydende Maade“

— mere siges der ikke —

„griber ind i Panthaverens økono-

miske Dispositioner eller Forhold, kan de erholde Laan af Likviditetsfonden. Staten bærer Halvdelen af de Tab, der maatte fremkomme i Henhold til denne Lov.“

Ja, men hvis Tabene er de Penge, som er gaaet ud af Likviditetsfonden, saa vil Nationalbanken kræve af Staten, at den betaler det alt sammen, og hvor skal Staten saa gaa hen at faa den anden Halvdel, hvem skal betale den? Det staar der ikke noget om.

Jeg skal imidlertid ikke fordybe mig i Enkeltheder angaaende Paragraffen, som jeg godt kunde kritisere yderligere, men holde mig til det, at det ikke er muligt for nogen Regering at gaa med til en saadan Bestemmelse. Jeg siger: for nogen Regering. Hvis det nuværende Flertal i dette høje Ting fik Flertal i Folketinget og fik Regeringsførelsen, vilde heller ikke en til Venstre og de Konservative støttet Regering paa nogen Maade kunne gaa ind paa at paadrage Staten en ubegrænset Forpligtelse overfor de Tab, som Erhvervslivet paa et eller andet Omraade kan lide. Thi Erhvervslivets hele Omsætning og Erhvervslivets Risiko er saa uhyre meget større i finansiel Henseende end de Midler, som Staten overhovedet raader over eller kan skaffe sig.

Staten raader i Virkeligheden i Almindelighed slet ikke over større Kapitalbeløb. De Skatter, som udskrives, er beregnet til at dække de Udgifter, Staten har, og vi er rigtig glade, naar der bare bliver Balance i Statshusholdningen. Staten raader altsaa ikke over mægtige Kapitaler, som den kan bruge til at dække Tab i Erhvervslivet med. Derfor er det ikke muligt at gaa med til, at Staten paatager sig — ganske vist kun paa et begrænset Omraade, men til Gengæld indenfor dette Omraade i ubegrænset Omfang — en Garanti for de betydende Tab, som paa dette Omraade lides. Jeg mener ikke, at det paa nogen Maade gaar an, at man paadrager Staten en Risiko, som kan føre til, at Statens Finanser ødelægges. Det vilde blot føre til, at man i sine Bestræbelser for at hjælpe andre ødelagde Statens Økonomi og derved gjorde Ulykken større og almindeligere.

Af disse rent saglige Grunde maa jeg — og her taler jeg ogsaa paa Mindretallets Vegne i dette høje Ting, og jeg kan sige paa Flertallets Vegne i det andet høje Ting — modsætte mig dette Ændringsforslag. Imidlertid maa der gøres noget for at skaffe Likviditet indenfor de paagældende Pengeinstitutter, som man derfor ved dette Lovforslag giver den Begunstigelse, at de, medens de nu kun har Panteret for to Terminers Afdrag og Renter, faar